

## آسیب پذیری دختران



### ناهید علومی

دختران بخصوص دختران خورد سال از جمله آسیب پذیر ترین قشر اجتماعی هم در محیط خانواده وهم بیرون از آن میباشدند.

دختران به دلیل جنسیت خود به نابرابری های گوناگون مواجه اند. محافظت دختران از تبعیض، خشونت، ازدواج اجباری و ازدواج زیر سن رسالت خانواده واجتماع است. و... اما..هنوزهم این دشواری سر راه دختران بخصوص دختران افغان قرار دارد که سخت هراس انگیز وگاهی وحشتناک میباشد.

### در محیط خانواده

میخواهم از تجارب کاری ام استفاده نموده ومثالهایی را برای روشن شدن مشکل دختران جوان بازگو نمایم:

به دشواری میشود به دختر 14 ساله پی که علیه خانواده قیام کرده، چیزی گفت و تکلیف وی را روشن ساخت!

ویا: مادری که اشک میریزد ومیگوید که به دلیل سختگیری های پدر در رابطه به دخترش " دوشب است که دخترش خانه نیامده، فقط تیلیفونی گفته تا زمانی رفتار پدرش عوض نشود به خانه بر نمی گردد"

این نمونه پی از دشواری خانواده های افغان در خارج است که چنین مثالها فراوان وجود دارد، ترک خانه توسط پسرودختر نوجوان خانواده به دلیل خواهشات بی حد وحصرش از پدر یا مادر وپناه بردن به دوستان تازه اش معمول شده است، این همه دلایل وبرهانی هم دارد که میتوان به برخی آن ها اشاره کرد.

به دلیل اینکه فرزندان چه دختر ویا پسر سریعتر زبان را فرامی میگیرند و تماس شان با جامعه بیشتر است، عهده دار نقش مترجم برای کارهای پدر ویا مادر میشوند، به این ترتیب در جریان تمام وکمال مشکلات خانواده قرار می گیرند، در چنین حالت نوع رابطه تازه میان والدین وفرزندان بوجود می آید، که بکلی جدید است، رابطه جدید را میتوان نوعی بی قدرتی والدین تعبیر کرد..

والدین هنوز توقع دارند تا فرزندان شان مانند گذشته به رفتار شان ادامه دهند، این انتظار بانقش تازه فرزندان همخوانی ندارد ودراینجاست که پایه نخستین تناقضات شکل میگیرد ودشواری ها از سطح به عمق راه میگشاید! که گاهی پروبلم زا یا پروبلماتیک میشود.

- حقایق می‌رساند که در میان بعضی از خانواده‌های افغان رفتار با دختران متفاوت از پسران است، آنها حق آزادی بیشتر برای پسران شان قایل هستند و دلیل آنرا در آسیب پذیری دختران میدانند، این طرز دید نیز ناشی از عواملی است که هنوز هم خانواده‌ها پذیرفته نمی‌توانند که در محیط تازه آسیب پذیری یا مصئونیت هر دو کنگوری همسان است، بیم و ترسی که از لجام گسیخته‌گی‌های برخی جوانان وجود دارد، این نحوه برخورد را توجیه پذیر می‌سازد.

### راه حل را چگونه میتوان جستجو کرد؟

از تجربه و چشم‌دیدهایی که دارم میتوانم بگویم:

آنچه ممکن است بار فشار خانواده‌ها را در این زمینه بکاهد کمک گرفتن از سازمانها و نهادهای اجتماعی زیربسط در محیط جدید است.

بادریغ که بیشتر خانواده‌های افغان برمبنای همان سنتها و قیودات گذشته هنوز آماده‌گی کامل برای مراجعه به نهادهای کمک رسان اجتماعی و مشورتی ندارند و گویا این کار را لطمه‌پی به اتوریته و شأن خانواده میدانند، درحالی‌که اگر رویدادها و حوادث سیر منفی خود را بپیماید عواقب ناگوارتر را برای خانواده‌ها در قبال دارد که آنرا یا دیده نمی‌توانند یا تحت عوامل فوق به بهای سنگین آن ملتفت نمی‌شوند! بهتر آنست که دشواری را ولو جنجال برانگیز و ظاهراً شرم آور هم باشد، در تفاهم و مشوره با ارگانها و نهادهای زیربسط تخصصی حل و فصل نمایند، این روش معقول و تجربه شده میباشد.

### در رابطه به خشونت خانگی:

- خشونت خانگی یک موضوع خصوصی و وابسته به یک شخص و یک خانواده نبوده، بلکه جنبه عمومی و همه‌گانی دارد، یعنی وابسته به همه اجتماع است.

احصاییه منابع رسمی خاصاً گزارشات سازمان ملل متحد حاکی از آنست: که همه ساله در سراسر جهان حدود بیش از یک میلیون و چند صد هزار انسان در اثر رفتار خشونت آمیز جان خود را از دست میدهند و چند برابر آن مجروح می‌شوند و سلامت و توان جسمانی، جنسی، تولید مثل را زایل می‌کنند. که بخشی از آن ناشی از خشونت خانگی میباشد.

به کاربردن کلمات رکیک، بهانه‌گیری‌های پی‌درپی، داد و فریاد تحکم آمیز، ایجاد فشارهای روحی با رفتار خشونت بار، تهدید به کشتن، محروم کردن از غذا، تهدید مبنی بر اخراج از خانه، تهدید به انزوا و جدائی، لت و کوب، و غیره میباشد که از سوی والدین و ولینعمت‌ها صورت می‌گیرد.

این همه در محیط خانواده‌گی بالای تربیه و پرورش نسل جوان اعم از دختر و پسر تاثیر منفی بجا گذاشته و دشواری‌های اخلاقی، اجتماعی و حتی انحرافات و جرایم را ببار می‌آورد.

### وضعیت دختران بخصوص دختران خورده سال در افغانستان چگونه است؟

- یافته‌های اداره یونسف سازمان ملل متحد نشان میدهد که: شماری از خانواده‌ها حتی دختران 20 روزه را برای ازدواج پیشنهاد کرده‌اند. این نهاد هشدار می‌دهد که زنده‌گی یک نسل در این کشور کاملاً با خطر رو به رو است.

در چنین موقعیت لازم است تا مقامات حکومت سرپرست طالبان چه در مرکز و چه در ولایات اقدامات جدی و مشخصی را برای حمایت و حفاظت از آسیب پذیرترین خانواده‌ها و دختران انجام دهند.

بازگشایی مکاتب برای دختران، اجازه کار به معلمان زن یکی از زمینه‌هایست که میتواند به کاهش ازدواج دختران خورده سال و رسیدگی به وضعیت صحتی و غذایی و تعلیم و تربیه آنان توجه به عمل آید چیزی که تا حال نه حکومت سرپرست به آن رسیده‌گی نموده و نه تلاشهای جامعه جهانی به نتایج ملموس رسیده است.

### تام وست نماینده ایالات متحده و دختران

تام وست نماینده خاص امریکا در امور افغانستان در ماه اکتوبر سال جاری در شبکه اجتماعی X { تویتر } نوشت: "در هیچ جای دیگر دنیا سراغ نداریم که نیمی از شاگردان دختر از تعلیم و تربیه محروم باشند"

نماینده امریکا برای افغانستان به مناسبت روز جهانی دختر گفته بود که دختران افغان با «شدیدترین نوع» سرکوب توسط طالبان مواجه اند.

تام وست از جامعه جهانی خواست صدای دختران افغان را بشنود، زیرا «آینده امن و روشن» برای افغانستان، وابسته به آنهاست .

**نتیجه:**

برای آن که دختران خرد سال افغان بتوانند در آینده در اجتماع سهم بارز داشته باشند ضروری پنداشته میشود تا هرچه زودتر تعذیرات در مورد تعلیم و تحصیل آنان مرفوع شود و زمینه مساعد شود که خانواده ها مجبور به فروش اطفال و ازدواج های اجباری و زیر سن نشوند.

###

